

viure als pirineus

Viure als Pirineus, 10/11/24

Marc Aguilera: "El sector ramader ha estat maltractat aquests últims anys"

Marc Agustí Aguilera Farré té 24 anys. Viu a Ger. És llicenciat en doble titulació: Veterinària i Ciència en Producció Animal. Va acabar aquest mes de juliol els estudis a l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Agroalimentària i Forestal i de Veterinària de Lleida, popularment coneguda com a Agrònoms, amb el lliurament del treball de fi de grau (TFG). El seu estudi es titula "**Anàlisi social, tècnic i econòmic del sector lleter a la Cerdanya**" i està centrat en el sector lleter a Cerdanya. Per fer-lo va visitar gairebé la totalitat de les explotacions cerdanes.

photo_camera Marc Agustí Aguilera ha estudiat el sector lleter a la Cerdanya.

Marc Agustí va visitar 19 de les 23 granges que quedaven en actiu quan va fer l'estudi. I la informació i els resultats del treball van ser exposats ara fa uns dies, durant la fira de Bellver de Cerdanya, amb una xerrada que va tenir lloc al Centre Cívic. L'entrevistem per als lectors de VIURE ALS PIRINEUS.

Marc Agustí va visitar 19 de les 23 granges que quedaven en actiu quan va fer l'estudi.

Comencem pel final. A quines conclusions has arribat, una vegada fet aquest treball?

Vull ser positiu i et diria que és un sector que es pot mantenir viu. Dit això, cal canviar la forma de treball. Ens estem “americanitzant”, com em va dir un ramader de l'Alt Urgell: grans volums i un primer comprador. Cerdanya no pot ser

competitiva així. No té les condicions per a grans explotacions. I també influeix la interacció amb l'entorn. Fa poc vaig estar a una explotació de Lleida i tenen una interacció pràcticament perfecta, amb tots els serveis que necessiten (alimentació, veterinària, etcètera) a 15 quilòmetres a la rodona. A la Cerdanya, això no és possible.

Per què, a la Cerdanya quin és el cens?

A la Cerdanya actualment hi ha 1.608 vaques de llet, repartides en 22 explotacions (quan va fer l'estudi n'hi havia 23). A la Cerdanya, la mitjana de vaques per explotació és de 73 vaques. Només n'hi ha quatre o cinc amb més de 100 caps. L'any 1989, a la Cerdanya hi havia 324 granges, tot i que el nombre de caps no ha variat tant.

Bé. Llavors, no sé si ho he entès, el carro ens va pel pedregar...

No, necessàriament. Per això dic que les explotacions han de canviar la filosofia, trobant una sortida diferent, amb produccions pròpies i diversificació de l'oferta i la comercialització. I treballar la genètica del bestiar.

Marc Agustí és llicenciat en doble titulació: Veterinària i Ciència en Producció Animal.

És una genètica molt pobre?

No, no. Per exemple, pot haver-hi ramaders que es gastin molts diners en genètica, molt top, molt puntera al món, però és una genètica que no funciona aquí. Gastant molt menys, en uns animals que s'adaptin molt millor a la climatologia i a la ració que els hi aportes i a les teves instal·lacions. Una explotació és una suma de genètica i ambient i maneig i això et dona una

producció. En aquests casos cal un bon assessorament i en aquesta tasca estan els veterinaris. El fet de gastar-se més diners no vol dir més llet; si més no, no vol dir més productivitat per animal.

Les joves generacions faran aquests canvis i aquesta adaptació que dius, oi?

La possibilitat de créixer en explotacions és impossible. El sector està completament blindat. Si tu volguessis començar una explotació de zero el cost és elevat. Ni comprar-li a un ramader! Tampoc no és viable...

Home! Llavors, sense relleu generacional i sense la possibilitat que els joves s'incorporin, pinta malament...

Estic d'acord que cal buscar una manera de no perdre aquestes petites granges perquè més enllà de l'explotació lletera hi ha la interacció amb el medi; els ramaders no portaran les vaques a pasturar, els prats quedaran abandonats, els boscos bruts, camins per desembrossar... Actualment, hi ha un pla de Relleu Generacional Extrafamiliar que coordina la Generalitat de Catalunya. Però, si et soc sincer, veig un problema en aquest cas; si no tens un capital mínim per fer la inversió inicial no té cap mena de sentit que et plantegis fer això.

Cal buscar una manera de no perdre aquestes petites granges perquè més enllà de l'explotació lletera hi ha la interacció amb el medi; els ramaders no portaran les vaques a pasturar, els prats quedaran abandonats, els boscos bruts, camins per desembrossar...

Escoltant-te, sembla bastant clar que sense la Cooperativa del Cadí, el sector lleter en aquest espai del Pirineu hauria estat impossible...

Sense la Cooperativa del Cadí no hi ha sector lleter. Això és així. La totalitat dels nostres ramaders porten la llet a la cooperativa.

Quan parlaves de reinventar-se, el Molí de Ger podria ser un clar exemple...

Exacte. Sí. Reinventar-se vol dir, per exemple, produir amb la llet de l'explotació, formatges, matons o altres làctics, i millorar la comercialització de proximitat, ja que la llet que fem a la Cerdanya és d'una gran qualitat nutricional. De fet, està clar que la mateixa Cooperativa Cadí ha tingut un paper fonamental en aquest procés de concepció del sector, traient al mercat productes com mantegues, nates i formatges, entre altres.

La llet que fem a la Cerdanya és d'una gran qualitat nutricional. De fet, està clar que la mateixa Cooperativa Cadí ha tingut un paper fonamental en aquest procés de concepció del sector, traient al mercat productes com mantegues, nates i formatges, entre altres

Però, si ho fan tots saturem el mercat de proximitat?

Potser no podran ser tots, és clar. Sabem, i ho estem veient, que aquest turisme de segona residència ha fet molt mal perquè ha pujat el nivell de vida i els joves no poden independitzar-se. Però, per contra, obre una porta als productors que poden aprofitar per revalorar el producte i la llet. La llet pasteuritzada té molt més gust que la llet normal. Potser ho podem aprofitar. Després, obrir les nostres granges per explicar com s'hi treballa i que la gent visqui aquesta visita com una experiència, podria ser una sortida més...

Sabem, i ho estem veient, que aquest turisme de segona residència ha fet molt mal perquè ha pujat el nivell de vida i els joves no poden independitzar-se. Però, per contra, obre una porta als productors que poden aprofitar per revalorar el producte i la llet

Un moment de la presentació que va fer, a Bellver, del seu treball.

Hi ha res que voldries dir que no t'hagi demanat?

Voldria fer una reflexió. M'agradaria dir que el sector ramader, en general, ha estat un sector maltractat aquests últims anys. Maltractat per l'administració, perquè els demanen per qualsevol cosa un munt de paperassa. Un senyor de 65 anys, volen que faci tots els tràmits per ordinador? No s'hauria de tenir en compte, tot això? Actualment, es calcula que la feina de papers que tenen les explotacions és proporcional a la feina de camp. I, també, ha estat un sector maltractat per la societat. Els ramaders han estat criminalitzats a uns nivells estratosfèrics. Això ha fet que els ramaders s'hagin sentit desplaçats i no se senten ni valorats ni estimats; se senten jutjats, dia sí i dia també. Tractar d'aquesta manera a la pagesia, que és el sector que ens dona a menjar, és molt trist. Trist, injust i egoista.